

GPSide Hummer

MAGELLAN EXPLORIST XL

• See on tõeline GPSinduse Hummer. Suur, must, kummikattega ja karmi väljanägemisega. Tegemist on suurima ekraaniga käsi-GPSiga, mis siinkandis nähtud.

Suure ekraaniga GPS oskab ainukesena Regio teedekaardilt teid ära tunda ja juhendada neid mööda, mitte ei määra teekonda linnulennult nagu teised. See teeb XList tõsise tööriista, loodetavasti jõuavad ka teised GPSid kaarditundmises XLile järele.

Liiklusest ei taipa XL midagi, tema jaoks on kaardil vaid suuremad ja väiksemad teed. Ta proovib hoida otse ja suuremate teede ligi, kuid arvestab ka ühesuunalised teekonna sisse, isegi kui seal tuleb liikuda vastassuunas. Jalgsi ja jalgrattaga liikudes on sellest siiski üsna palju kasu, kuna näiteks päevateekonna planeerimisel ei anna linnulennult arvatud kaugus ju eriti palju infot teekonna tegeliku pikkuse kohta. XL loob ka teekonnalegendid, kus kirjas, millal ja kuhu pöörata – justnagu «päris» navigaator. Autonavigaatoritest eristab teda aga see, et pööramisest antakse märku vaid piikumistega, mitte hääljuhtimisega.

Täpsus on seadmel hea, jäädes veidi alla Garmin GPSMAP-seeriale. Kindelpunktis

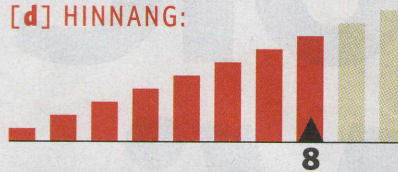

oli ta täpsuse poolest kolmas.

Akusid õgib see riist nagu Hummer kütust, sisse on vaja panna neli AA-tüüpi patareid või akut. Tööaega jagub kõigest 19 tunniks – suur ekraan tarbib palju. Kui XLil oleks veel kompass ja baromeeter, võiks seda nimetada üsna täiuslikuks käsi-GPSiks. 10 000 krooni eest võiks ju olla?

Muust heast väärivad sellel GPSil märkimist väga mugavad nupud. Erinevalt teistest käib SD mälu sisse küljeklapi alt, mitte akude kaane tagant, mis on ka väike mõnus lisamugavus.

[d] HINNANG:

Suurte taskute ja suurte plaanidega tegelasele. Hüüel hinnaga hüüel-GPS, mille ekraanilt näeb kaarti paremini lugeda.

Kindel kui langevari

GARMIN GPSMAP 60CSX

• See Garmin mudel erineb eelmisest mudelist peamiselt teist värvi korpuse poolest, kuid ka sisus on üht-teist muudmoodi. Menüüst saab määrata mitmeid vaid langevarjuritele arusaadavaid parameetreid. Langevarjuklubist üle küsides selgus, et GPSidega hüpatakse küll. Ainult et spetsiaalne kõrgusemõõtja on ka igaks juhuks kaasas.

GPSMAP 60CSX-i usaldavad langevarjurid sellepärast, et tal on baromeeter, mille abil saab kõrgust väga täpselt määrata. Tavaliselt määravad GPSid kõrgust satelliitide järgi, kuid tehniliste iseärasuste tõttu suudab satelliitnavigatsioon määrata paremini kohta horisontaals kui vertikaals. Kõrguses võib eksimus ületada kümneid meetreid, mis langevarjuri jaoks on juba liiga palju. Baromeeter näitab kõrgust mõnemeetrise täpsusega. Sellepärast näitaski see GPS 11meetrisse piirivalvetorni ronides Tsiitre rannas torni kõrguseks 11 meetrit. Eelnevalt sai kõrgus kalibreeritud merepinna lähedal nulliks.

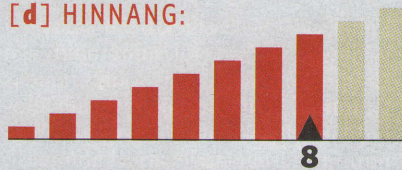
Sel mudelil on ka teine kallimate käsi-GPSide omadus – elektrooniline kompass. Lihtsamad GPSid määravad suunda liikumise järgi, see GPS oskab maa magnetvälja arvestada suuna leidmisel ka paigal seistes nagu tavaline magnetkompass. Selleks, et elektroonika joonde ajada, on vaja elektroonilist kompassi kalibreerida. See on lihtne: tuleb keerata GPSi aeglaselt kaks tiiru päripäeva. Praktikas vajab õige kiirusega pööramine harjutamist, enne kui GPS arvab suunad selged olevat.

Kindelpunkti asukoha määramises jagas see seade GPSMAP 60Cx-iga võrdselt esikohta: jõudis kiiremini nulli ja oli koordinaatides kõige täpsem.

Seda langevarjurid kasutaksid. Kompass töötab ka maa magnetvälja järgi väga täpselt. Isegi ekstreemmatkajale hea abimees.

[d] HINNANG:

Seda langevarjurid kasutaksid. Kompass töötab ka maa magnetvälja järgi väga täpselt. Isegi ekstreemmatkajale hea abimees.

Termomeetriga seebikarp

MAGELLAN EXPLORIST 600

• Seebikarp pole GPSide juures üldsegi mitte halvustav sõna. Magellanide voolujooneliste väikeste GPSide kuju on igati käepärane ja väidetavalt pidid nad lisaks veekindlusele ka vee peal püsima (pole proovinud).

eXplorist 600 on nagu eXploristide seeria teised värvilise ekraaniga GPSid vaid 16 värviga, mis on veidi kummaline, sest näidata tuleb ju ikka värvikirevaid kaarte, kus värvide ulatus tuleb arusaamisel aina kasuks.

See-est on ekraan kirkas. See GPS suutis kõige kirkama pildi ette manada ka päikese käes.

Termomeeter on rasketel matkadel samuti hea lisaseade. Kuigi sellel mudelil on olemas spetsiaalne aku 1300 mAh, suudab see töötada vaid 17 tundi. Võiks ju rohkem, kui juba spetsiaalakupe peale on mindud. Akude vahetus on ka kallid, need maksavad mitmeid kordi rohkem kui tavalised patareid.

Tegemist on eXploristide seeria tippmudeliga, millel on loomulikult ka baromeeter ja elektrooniline kompass. Suunanäitaja kalibreerimine õnnestus sellel navigatsioo-

[digi]
HEA OST

niseadmel kõige kergemini.

Paar aeglast tiiru ümber oma telje ja toimis. Kõrgust näitab eXplorist 600 tänu baromeetritele täpselt - 11 meetri kõrguses tornis otsustas ta näidata 15 meetrit üle merepinna.

Arvestades sellega, et ilma baromeetrita GPSid eksisid kuni kümme meetrit ja enam, pole ju tulemus paha.

See kerge GPS läheb ilmselt hästi kaubaks keskmisest tõsisemale matkajale, kes vallutab lumiseid tippe, kuid aku võiks siiski tugevam olla, eriti külmas.

[d] HINNANG:

Kui soe mu taskus on? Kas ma langen piisavalt kiiresti? Mis suunda jääb põhjapoolus? See GPS teab. Paraku on aku nõrk.

Täpne ja kiire

GARMIN GPSMAP 60Cx

• Klassikalise väljanägemisega seade. Antenn on ülitundlik SiRFstar III tehnoloogiaga, mis peaks tagama paarimeetrise täpsuse. Kui just maavalduse piiriposte üle mõõdistama ei hakka, on asukoha määramisel sellest täpsusest enam kui küll.

Kõik testitud Garmini mudelid on kahe patareiga või AA-tüüpi akudega. Igast putkast saab vajadusel juurde osta patareid. Need kestavad peaaegu ööpäeva.

2,66tolline värviline ekraan edastab 256 värvi, rohkem kui Magellani GPSid, kuid kaarti kuvades tundub kummaline, tootjad GPSidel nii lahjasid ekraane kasutavad. Mobiilidel on kümneid tuhandeid värve, kaardil tuleksid ohtrad värvid kasuks.

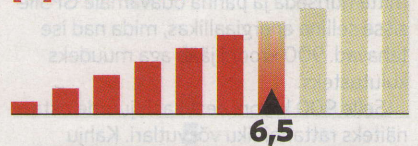
Arvutiga ühendamine on USB-kaabli abil lihtne. GPS töötab ka tavalise USB-mäluna. Kes tahab, võib sellega faile kanda. Tegemist on ju vee- ja pörutuskindla seadmega, failid peaksid selles säilima üsna hästi.

60Cx salvestab kuni 10 000 teekonnapunkti, micro SD-mälukaardile saab laadida veel rohkem punkte ja kaarte navigeerimiseks. Regio kaart Garminitelemaksab 590 krooni ja on üsna detailse teedevõrgustikuga. Paraku ei saa nende

teede järgi navigeerida, ehkki navigeerimise jaoks on menüüs kõik valikud olemas. Kui seadmes on mõni Lääne-Euroopa kaart, siis oskab ka see käsi-GPS õigest kohast pöördeid näidata ja mööda maanteed kohale juhatada. Nüüd tuleb aga leppida n-õ avamaafunktsiooniga: näidatakse sihtkoha kaugust linnulennult, suunda, eeldatavat kohalejõudmise aega ja kiirust. Tasku-GPSi jaoks on sellest küll. Eesti Vabariigi kindelpunkti (täpselt määratud koordinaatidega post kuskil maastikul) asukoha määras GPSMAP 60Cx peaaegu et kõige kiiremini.

[d] HINNANG:

Garmini täpne ja lihtne GPS. Baromeetrit ja kompassi pole, aga muus osas sobib nii jalgrattaturistile kui metsas ja soos matkajale.

Odav ja tugev

GARMIN ETREX VISTA CSX

● Windows Vistaga siin palju pistmist pole – kasutajaliides on ikka sama kui teistel Garminitelgi. Vista tähendab aga selle odavama hinnaklassi eTrexide seeria juures seda, et mõned kallite GPSide lisafunktsioonid on nüüd juures. Näiteks elektrooniline kompass ja baromeeter. Seega saab sellegi mudeli koos langevarjuriga lennukist alla visata. Sobib neile, kes tahavad rohkem funktsioone, kuid lepivad eTrex'i kehvema täpsusega. Kuid nagu hiljuti lubas Garminite maaletooja, on ka meil võimalik juba juulis osta uut eTrex Vista mudelit HCSx, mis on juba ülihea tundlikusega SiRFstar III antenniga, kuid lühema aku tööajaga.

Välitestis käitus eTrex Vista kindelpunktis üsna sarnaselt eTrex Legendile, jõudes esialgu koordinaatide määramisel tõele üsna lähedale, kuid hüpatas siis mitu korda näitudega kaugustesse minema. 8 meetrit jäi lõplikuks täpsuseks testil kindelpunkti posti peal, seegi pole ju väga paha, arvestades seda, et tegemist pole täppisantenniga mudeliga. Mõnevõrra aitab täpsust parandada WAAS/EGNOS tugi, mis on satelliitidest ja maajaamadest koosnev

koordinaatide täpsustamise süsteem. Teised testitud GPSid olid ka kõik WAAS/EGNOS toega. WAASi eristab EGNOSest see, et üks on Euroopa, teine USA ülespandud täpsustav võrk.

Geopiteuse funktsioon on sellel ja teistel Garmin'i mudelitel väga mugav: saad arded salvestada muudest huvipunktidest eraldi ja aardeleidude üle arvet pidada, kuna Garmin näitab erinevalt neid aardeid, mis leitud ja neid, mis veel leidmata. Kes seda mängu lähemalt proovida tahab, vaadaku www.geopiteus.ee.

[d] HINNANG:

Odav ja tugev. Neile, kellele meeldib funktsioonide rohkus ja kes ei hooli supertäpsusest. Puudub täpne SiRFStar III antenn.

Ja raha jätkub kauemaks

MAGELLAN EXPLORIST 500 LE

● Keegi ei tee välimuse järgi vahet, mis eristab mudelid 500 ja 500 LE. Kui aga avada uue GPSi karp, siis ei leia sealt enam akut. Aku on Magellanidel kallis ja selle arvelt saab jälle natuke hinnas kokku hoida.

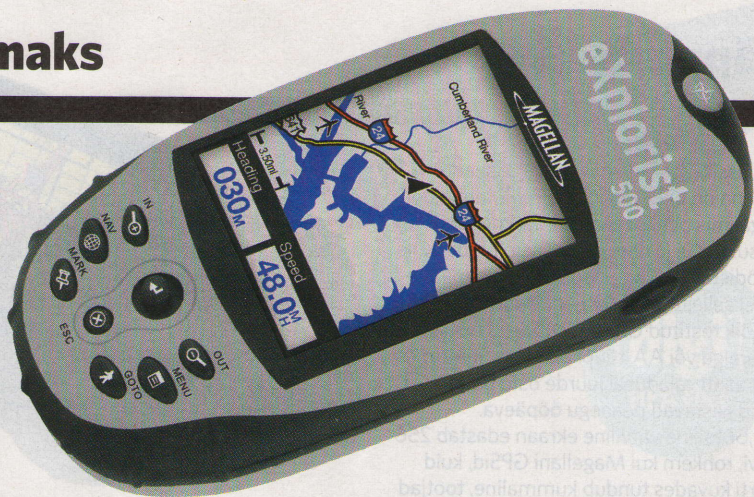
900 krooni odavam mudel ongi neile, kes tahavad GPSi, kuid keda ei huvita Magellani kallis aku. 500 LE-ga saab kasutada ka kolme AAA-tüüpi patareid. Kalli aku üle nurisejatele on vastu tulnud – siis, kui uued eXploristid nende spetsiaalakudega välja ilmusid, nurisesid foorumites paljud, et tahaks ikka patareid ka sisse panna, kust neid akusid ikka igal pool võtta.

Nüüd siis ongi nurisejatel see võimalus mitte nuriseda ja panna odavamale GPSile sisse selline energiaallikas, mida nad ise tahavad. 900 krooni jääb aga muudeks kulutusteks.

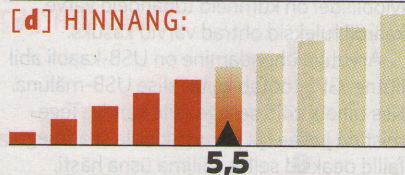
Selle 900 krooni eest saab juurde osta näiteks rattahoidiku või vutlari. Kahju ainult, et kaasas pole ka toiteadapterit, et saaks näiteks autos akude asemel sigaretisüütajast toite võtta või kodus GPSi seinalaadijas hoida. Kuid adapter käibki vaid akudega kaasa. eXplorist 500 ja 600 seeria käsi-GPSid on akudega mugavad

just sellepärast, et neid saab otse laadida.

Miskipärast jäi seda GPSi kasutades mulje, et spetsiaalakuga kestab ta kauem kui kolme AAA tüüpi patareiga. Ilmselt on võimalik ka eksträ kaua kestvaid kallimaid patareid osta, paraku tuli leppida tavaliste, kaubandusvõrgus saadaolevate väikes- te patareidega, mis kestsid ligi 12 tundi.

[d] HINNANG:

Kasutajaid võeti kuulda: ei taha kallist liitumioonakut, andke patareiga mudel! Ja see siin ongi selline. Odav ka veel pealekauba.

Kaart on, värvid on, mida veel vaja?

MAGELLAN EXPLORIST 500

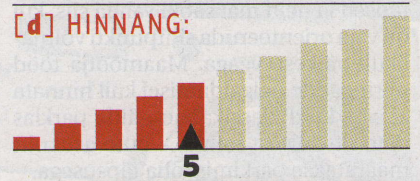
● Ikka seesama 16 värviga ekraan, ikka seesama 1300 mAh aku. Aga võrreldes 600 seeria eXploristiga pole baromeetrit, kompassi ja termomeetrit. Kui need tunduvad asjatu luksusena ja ülejäänud raha tahaks kulutada millegi muu asjaliku ostmisele, tasub võtta eXplorist 500.

Sest kaart ju on? On. Värviline ekraan ka. Salvestab 2000 teekonnapunkti ning 500 huvipunkti ja sellest tavalisele matkajale piisab. Turistist rääkimata. Täpsuselt ei jää ta alla teistele Magellani GPSidele, kasutab 14 kanalit nagu teised eXploristidki.

GPSil on viis erinevat navigatsiooniakent, mille vahel saab menüünupuga kiirelt liikuda: satelliidiekraan, millel näha satelliitide paigutus taevas ja signaalide tugevus, kaart asukoha, huvipunktide ja läbitud teekondadega, asukoht (geograafilised koordinaadid, kõrgus, täpsus, odomeeter) ning kompass, mis lisaks suunale näitab päikese ja kuu asukohta ning valitud sihtpunkti suunda ja kaugust. Sarnased navigatsiooniekraanid on ka teistel Magellani GPSidel.

[d] HINNANG:

Aku kestab vähe ja on kallis. Kaardid, värvid, mugav seebikarbikujuga ja kumminupud on olemas, ujub vee peal, kalale võib sellega minna.

Esimest korda paksu metsa

GARMIN ETREX LEGEND CX

● eTrexide seeria on seni hädas olnud kehva täpsusega antennidega. Sügisest pidi see olukord muutuma, kuid praegu testitutel olid veel vana tüüpi, mitte SiRFstar III antennimoodulid. Täpsus oligi tunduvalt kehvem, kuid kuna tegemist on n-õ esimese ostu GPSidega – need on lihtsad, odavad, töökindlad –, tuleb paraku selle nimel mõned head omadused välja optimeerida.

eTrexil on veidi väiksem ekraan kui GPS-MAPidel, saab salvestada vähem huvipunkte ja nupud on ebamugavamad. Miiks küll on navigeerimiskang tehtud ekraani kohale? Üsna ebamugav on seda parema käega liigutada. Tundub, et eTrexil on vasaküelistel mugavam käes hoida.

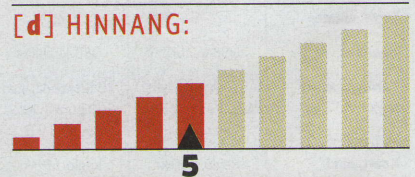
Siiski sai eTrex Legend kindelpunkti juures suhteliselt kiiresti hakkama. Millegipärast kippus näit minema «ujuma», kui jõudis kindelpunkti koordinaatidele lähedale ja nii mitu korda järjest. Pikapeale aga GPS rahunes ja näitas viga tühised 6–7 meetrit. Algajale GPSi kasutajale metsa seenele või järve äärde kalale minekuks on sellest küll ja reisija saab samuti hotelli või restorani otsingul hakkama. Kaardid on sellel oda-

vamal mudelil ju samad mis kallimatelgi. Neid tuleb vaid pisemalt ekraanilt piiluda.

Hea reisi-GPS on see mudel aga kahe asja pärast: esiteks on ta pisike ja kerge, kaob peopessa peaaegu ära. Teiseks on aku tööaeg hiiglapikk. 32 tundi tähendab, et ööpäev ja enamgi on akusid vahetamata kindlustatud. Mainimata ei saa jätta ka olulisi lisavidinaid, mis tegelikult olid ka kõikidel teistel Garminitel olemas, selles lihtsas GPSis torkasid aga paremini silma: stopper, alarm, kalkulaator ja kuus mängu.

[d] HINNANG:

Esimese GPSi ostjale hea valik. Juhatab kohale, teeb palju muudki. Aku peab öö ja päeva ning jõudu jääb ülegi. Täpsusest jääb vajaka.